

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 321

van **STEFAAN SINTOBIN**

datum: 10 januari 2023

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Kringlooplandbouw - Initiatieven

Enkele jaren geleden kwam de Nederlander Huib Schoonhoven met de documentairefilm 'Winst met kringlooplandbouw.' Zoals de titel al doet vermoeden, wordt in de documentaire de kringlooplandbouw besproken, alsook de voordelen die het zou meebrengen indien een landbouwer besluit om (deels) over te gaan tot deze vorm van landbouw. Op de daarbij horende website www.kringlooplandbouw.nl wordt kringlooplandbouw in acht hoofdpunten omschreven. Tot deze hoofdpunten behoren o.a.:

- Zo weinig mogelijk kunstmest en meer mogelijkheden voor de inzet van (verbeterde kwaliteit) van dierlijke mest.
- Zo weinig mogelijk krachtvoer aanvoeren, zo veel mogelijk reststromen en het stimuleren van voer uit de regio.
- De boer zelf ruimte bieden wanneer en met welke methode de dierlijke mest wordt aangewend.

Volgens de website brengen deze zaken volgende positieve effecten met zich mee: "Het sluiten van bodem-plant-dier-mest kringlopen is van groot belang voor de verduurzaming van de landbouw. Kringloopboeren laten in de praktijk zien hoe zij bodemvruchtbaarheid verbeteren, efficiënties verhogen, verliezen beperken en succesvol natuur inclusief en grondgebonden boeren. Maar deze boeren laten bovenal zien hoe dit samengaat met een beter economisch rendement. Een goede kwaliteit mest, een optimaal functionerend bodemleven en integraal werken en denken worden daarbij gezien als sleutels tot succes." Ook zou een bijkomend effect zijn dat de stikstofuitstoot fel verlaagt.

1. Acht de minister het opportuun om (meer) in te zetten op een vermindering van het gebruik van kunstmest, en deze waar mogelijk te vervangen door een gedeeltelijke/volledige input van dierlijke mest? Zo ja, welke maatregelen/initiatieven zal de minister hiertoe nemen? Zo niet, waarom niet?
2. Zal de minister inzetten op een afbouw van het krachtvoer? Zo ja, op welke manier wil ze dit voeder precies vervangen, en welke initiatieven/maatregelen zal ze hiertoe nemen? Indien niet, waarom niet?
3. Acht de minister het opportuun om de landbouwer, die hiervoor ook vragende partij is, opnieuw wat meer vrijheid te geven, en deze zelf te laten beslissen over wanneer en met welke methode hij/zij mest aanwendt op het erf? Zo niet, hoe reageert zij op de kritiek dat werken met (korte) deadlines in de natuur/op het erf eigenlijk contraproductief is en de boer net dwingt tot keuzes (zoals bemesten op een niet geschikte datum) die negatief zijn voor zowel de landbouwer, het product als de bodem?

**Vlaams
Parlement**

Vragen over hetzelfde onderwerp werden gesteld aan de ministers Zuhair Demir (321), Jo Brouns (277).

ANTWOORD

op vraag nr. 321 van 10 januari 2023

van **STEFAN SINTOBIN**

1. In kringlooplandbouw staat optimale productie centraal en niet maximale productie. Kringlooplandbouwers verlagen de externe aanvoer van stikstof via kunstmest en krachtvoeder en kunnen dit compenseren door een hogere stikstofbenutting ter hoogte van de bodem en het dier. Hierdoor neemt de stikstofgebruiksefficiëntie toe en bijgevolg een daling van het verlies van stikstof onder de vorm van nitraat, ammoniak en lachgas. De landbouwers telen zoveel mogelijk eigen voeder. Meestal starten de veehouders met geleidelijk het vezelrijker en eiwitarmer voederen van hun melkvee. Dit zorgt ervoor dat de mestkwaliteit stijgt. De koolstof/stikstof verhouding stijgt van 5 à 10 naar 10 à 15 én er zit 40% minder stikstof in de mest. Vervolgens zal de bodem en het bodemleven positief reageren op de kwalitatievere mest en kan de landbouwer geleidelijk minder kunstmest gebruiken door de positieve feedback van de bodem. Deze manier zorgt er voor dat er minder stikstof nodig is uit bemesting en dat de verminderde kunstmest niet moet vervangen worden door extra dierlijke mest.

Kringlooplandbouw is dus een extensievere benadering met een lagere input van stikstof uit meststoffen. Het verminderen van de bemesting uit kunstmest of dierlijke mest is een goede maatregel om de verliezen van stikstof naar het water en de lucht te verminderen. Daar kan dus zeker op ingezet worden door individuele bedrijven.

2. In kringlooplandbouw gaan landbouwers minder krachtvoeder gebruiken en zoveel mogelijk voedermiddelen zelf lokaal telen en lokale reststromen gebruiken. Hierdoor is er minder nood aan ingevoerde eiwitbronnen zoals eiwit uit soja of koolzaad en verlaagt de ecologische voetafdruk die onze Vlaamse landbouw veroorzaakt in het buitenland. In het kader van de Vlaamse eiwitstrategie wordt hier verder onderzoek naar verricht.
3. In de wetgeving zijn de periodes voorzien waarbinnen meststoffen kunnen toegediend worden en wanneer niet. De bedoeling hiervan is om de meststoffen toe te dienen op het moment dat de meststoffen opgenomen worden door de gewassen en niet verloren gaan in het milieu. Wanneer dit bijvoorbeeld te laat in het jaar gebeurt, dan kunnen deze meststoffen uitspoelen met negatieve milieugevolgen. Het instellen van periodes wanneer wel en niet mag bemest worden, is een heel effectieve basismaatregel in het beschermen van het milieu die ook voorzien is in de nitraatrichtlijn. Binnen de periodes dat meststoffen kunnen toegediend worden kan de landbouwer beslissen om dit zo oordeelkundig en duurzaam mogelijk te doen binnen zijn bedrijfsmanagement. De huidige bemestingsperiodes laten toe dat in optimale omstandigheden kan bemest worden. Er is dus zeker geen noodzaak om de uitrijperiodes te versoepelen. Integendeel, er zijn eerder redenen om de uitrijperiodes te verkorten bijvoorbeeld bij lange droge periodes omdat de meststoffen dan niet opgenomen worden.

De methodes om de mestemissie arm aan te wenden zijn ook voorzien in de wetgeving. Het luchtbeleidsplan voorziet om hier nog verdere aanscherpingen door te voeren om de ammoniakemissies via het aanwenden van meststoffen verder te verminderen. Ik zal hiervoor de nodige stappen zetten.